

Menestystä luonnonvaroista ja ympäristöliiketoiminnasta - Miten?

Vaasan yliopisto ti 15.1.2013

Mietitään yhdessä ratkaisuja!

15.30

Tervetuloa

Asiantuntija Marita Aho, EK

**Menestystä luonnonvaroista ja ympäristöliiketoiminnasta
– miten?**

Asiantuntijat Tuuli Mäkelä ja Jouni Lind, EK

16.15

Keskustelua ympäristöosaamisen kuumista kysymyksistä

Ohjeistajana asiantuntija Jenni Ruokonen, EK

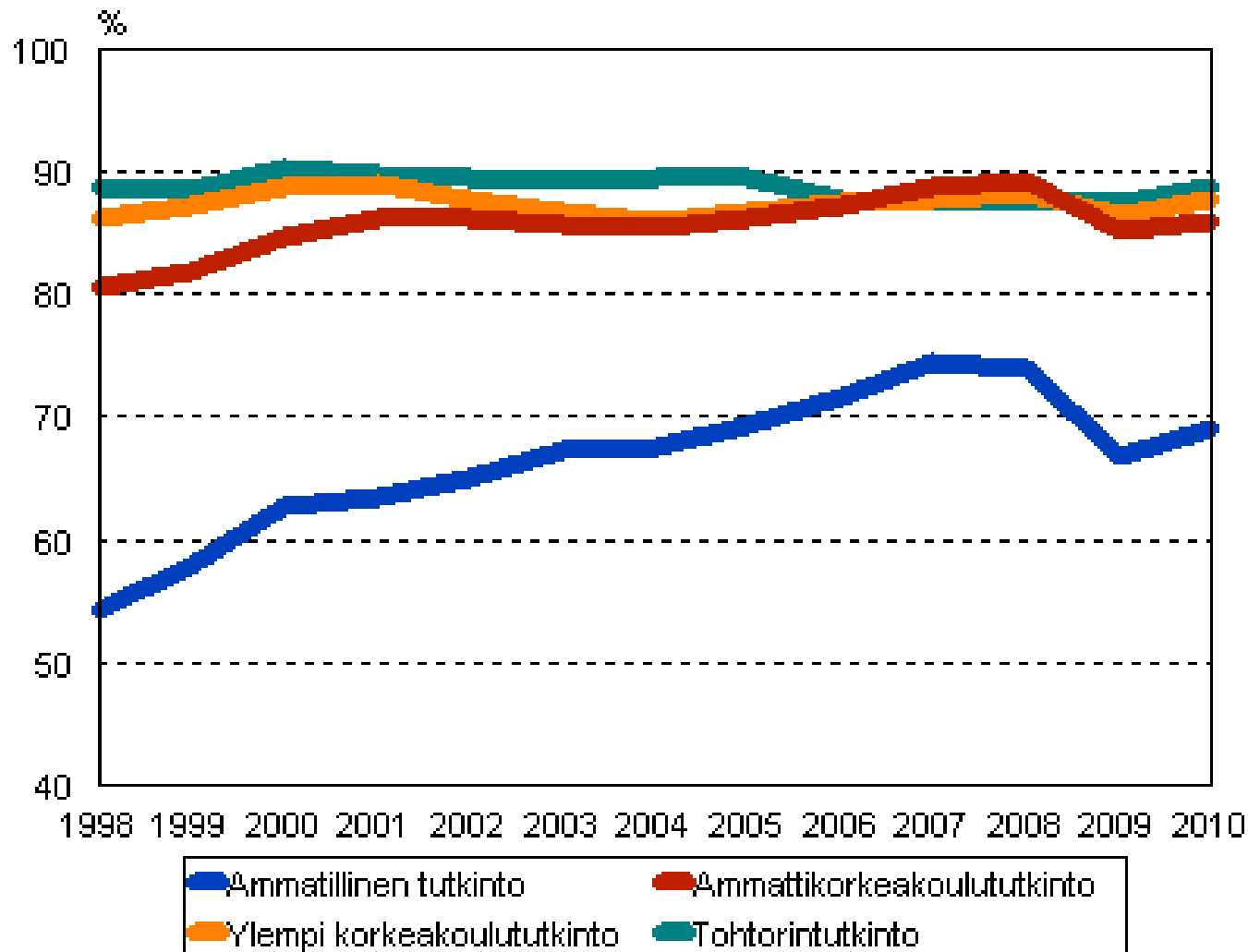
17.15

Yhteenveto ja jatkotoimenpiteet

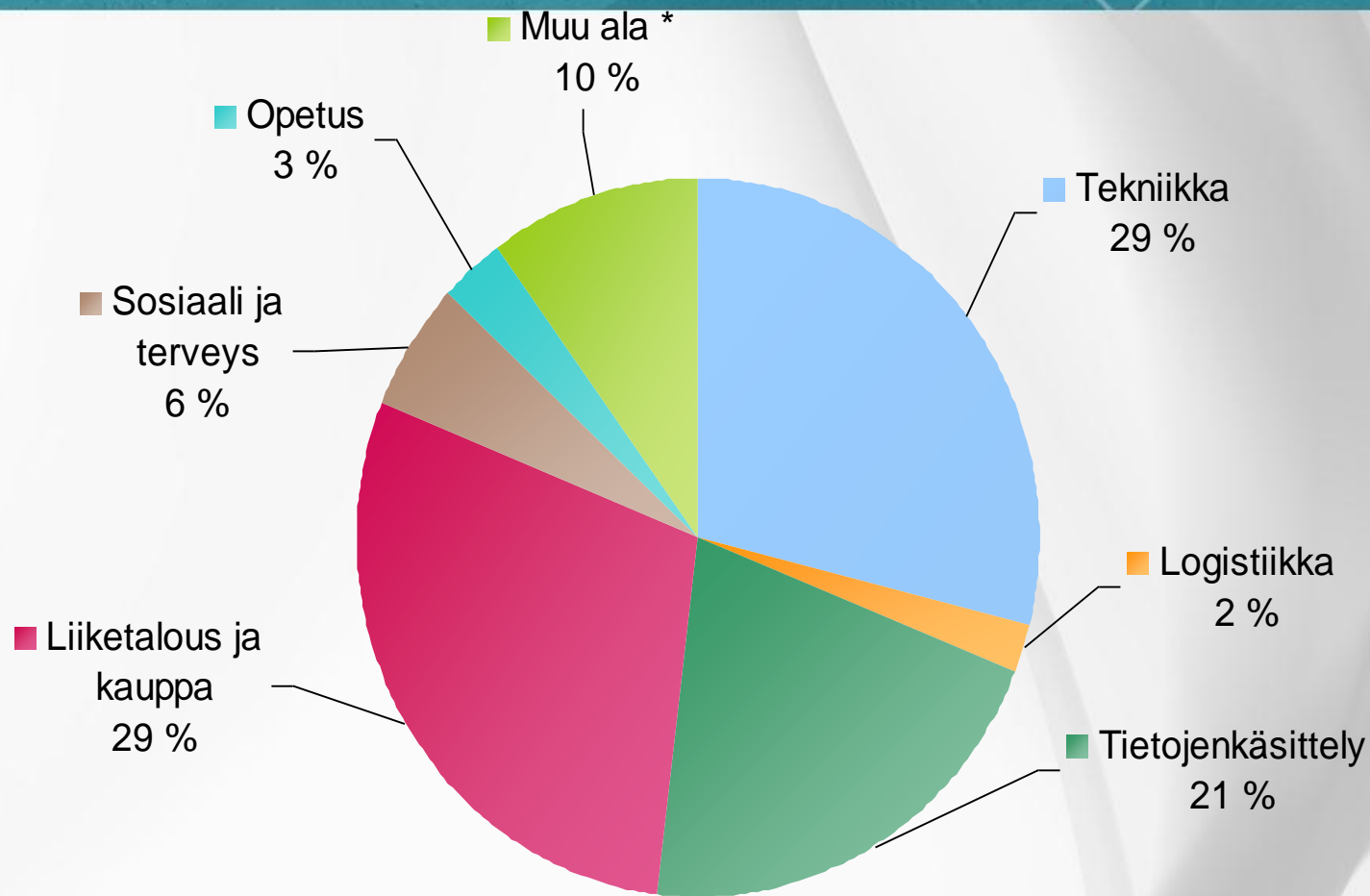
Asiantuntija Jari Konttinen, EK

Tutkinnon suorittaneiden työllisyys vuoden kuluttua valmistumisesta 1998–2010, %, Tilastokeskus 2012

Yliopistokoulutuksen koulutusalojen painotus EK:n jäsenyrityksissä vuonna 2010, %

Lähde: EK:n henkilöstö- ja koulutustiedustelu
2010

* mm. oikeustiede, viestintä,
luonnontiede, muotoilu

Akateemista koulutusta kehitettävä!

- Yliopistojen uusi rahoitusjärjestelmä ja paine lyhentää työuria myös alkupäästä ei saa ohjata pelkästään ”putki- ja yksilösuorituksiin”
- Kanssakäyminen työelämän kanssa on edelleen mahdollista ja sitä on lisättävä!
- Opiskeluun kytkettävä harjoittelua ja projektitöitä
- Uusien oppimisympäristöjen mahdollisuudet hyödynnettävä verkottumisessa yritysten ja muiden toimijoiden kanssa

Suomessa koulutetaan korkeatasoisia yksilösuorittajia?

- Aasialaiset voittavat suomalaiset globaalissa kilpailussa yksilösuorituksissa > me pärjäämme yhdessä!
- Työelämässä jo olevilla on vahvoja verkostoja, jotka lisäävät alojen keskinäistä tuntemusta
- Kuinka kehittää yhteistä kieltä jo koulutuksessa?
 - Pitää harjoitella oman asiantuntemuksen viestimistä muille asiantuntijoille
 - Pitää luoda tilanteita, joissa eri alojen opiskelijat kohtaavat
- Ongelmalähtöinen pedagogiikka

Yrittäjyys mukaan opintoihin

- Tutkintoja on laaja-alaistettu, pitäisi ottaa jotakin myös pois... Pitäisi olla erilaisia variaatioita! Ei samaa mallia kaikille.
- Yrityksen perustamiskurssi kuitenkin yhteinen kaikille opiskelijoille – fokuksessa vähintään sisäinen yrittäjyys
- Start-up camps, hautomot
- Tarvitaan koulutusohjelmia, jossa ideana on synnyttää uutta bisnestä, Vaasan yliopistossa sellainen on esim. Energy Business MBA
- Halu mennä läpi harmaan kiven – miten sitä opetetaan vai voiko opettaa ollenkaan? Esimerkkien voima?

Työpaikkoja ja kasvua yhteistyössä kehittyvien markkinoiden kanssa

- Maailman haasteita ei ole tiedostettu tarpeeksi hyvin meillä, koska meillä on tehokas ja hyvinvoiva yhteiskunta – niche markkinoilla ja kehittyvien yhteiskuntien tarpeisiin ei osata toimia
- Vähintään ”kotikansainvälistymistä” olisi vahvistettava, jotta opittaisiin ymmärtämään erilaisia tarpeita
- Koulutusvientiä kehitettävä
- Esimerkkien tarjoaminen opiskelijoille kansainvälistyneestä työstä – alumnit apuun tässä

Verkosto-osaajalla on anturit ulkona?

- Tutkijat verkottuvat konferensseissa – miten opetuskin voisi verkottua nykyistä paremmin?
- Nettiverkostot erilaisten harrastusten ja kiinnostusalueitten ympärillä – voiko soveltaa yliopistoon?
- Pitää olla ongelma, johon ei löydä yksin ratkaisua
- Osaamistarpeet luonteva aihe verkostotyöskentelyyn
 - EK voisi koordinoida ennakointivuoropuhelua megatrenditasolla
 - Miten yliopistotutkimus voi auttaa aitojen kuluttajatarpeiden tunnistamisessa?
 - Suomen vahvuus osaamisintensiivinen kysyntälähtöinen tuotanto, huomioitava kuitenkin erilaiset asiakassegmentit (hinta ratkaisee ostopäätökset osalla kuluttajista)

Niukkenevat resurssit ja kasvava kulutus pakottavat innovoimaan?

- Onko pulaa innovaatioista, vai pikemminkin innovaattoreista, jotka pystyvät yhdistämään erilaista osaamista ja olemassa olevia asioita uudella tavalla?
- Miksi spin offeja ei synny? Pitäisi olla "kiehuntaa", joka niitä edistää. Puuttuu toimintarahat, koska toimitaan ulkopuolisella rahoituksella, jossa on edellytyksenä tiukka toimintasuunnitelma. Uuden luomiseksi pitää voida kokeilla ja erehtyä.
- Riskirahoituksen saaminen – pitäisikö meillä olla biotalouden Piilaakso? Niitä ei voi synnyttää, niitä syntyy...
- Niin moni hyvä keksintö ei saa rahoitusta, ja sitten parin vuoden päästä joku muu kehittää siitä liiketoimintaa
- Tutkimusprojekteihin mukaan kaupallistamis- ja markkinointiosaamista
- Yhteistyö Vaasan seudun keksijöiden kanssa, pohdittiin mitä arvoa keksinnöillä voisi olla
- Voiko kuitenkin "arkipäiväistää" sen, että mieli avautuu uudelle, kun on ongelma, joka pitää ratkaista; tällainen ratkaisukeskeinen ajattelu ja tekeminen pitäisi olla kaikilla heti opiskelujen alussa

Suomen kunnat ovat innovaatiokone?

- Innovatiiviset kaupungit (INKA) -ohjelmassa tehty työtä energia-alan nostamiseksi vahvasti siihen, Vaasan seudun menestystekijäksi!
- On syntynyt erilaisia kehittämissyhtiöitä, joiden suhde kunnalliseen päätöksentekoon on vaikea hahmottaa, kunnalliset päätöksentekijät eivät tunne uusia työkaluja ja mahdollisuuksia
- Uuden demokratian kokeilut tuottavat kansalaisavauksia – mutta miten löydetään nivelkohta kunnalliseen päätöksentekojärjestelmään? Vaasan yliopisto yrittää löytää uuden linkin tähän.
- Kansalaisraati-toiminta, jonka avulla pyritään löytämään ruohonjuuritason ratkaisuja esim. vanhusraati ja maahanmuuttajaraati, ongelmia on tunnistettu, miten kytkettäisiin rahoitus ja muut ratkaisut tähän?

Suomen kunnat ovat innovaatiokone?

- Kunta voi monella eri tavalla tukea innovaatioiden kehittämistä – kaavoitus ja takaukset
- Ei riitä, että toimijoilla on keskustelukerho, vaan pitää olla juridinen toimivalta ja resurssit (joku muu kuin kunta)
- Kunnat luovat edellytykset – yritykset tekevät innovaatiot
- Kunnan ja yksityisen sektorin yhteistyötä vaikeuttaa hankintalaki, joka aiheuttaa perusteetonta kilpailuttamista – miten voitaisiin rakentaa järkeviä kumppanuuksia hankintalain puitteissa?
- Ympäristöperusteet tulossa mukaan EU:n hankintasäädöksiin – uhkana että vaikeuttaa pk-yritysten toimintaa entisestään

Toimenpide-ehdotuksia?

(1)

- *Tarvitaan yliopiston kokonaisvaltainen arvojärjestelmä: Vaasan yliopisto on liiketoimintaorientoitunut yliopisto*
- *Edellyttää pedagogisen paradigman muuttumista niin että siirrytään tieteenalaisesta oppimisesta yhdistelevään pedagogiikkaan, tuotetaan laaja-alaista osaamista teemakokonaisuuksittain*
- *Yliopisto voi erottautua näin myös kilpailussa opiskelijoista uudessa hakujärjestelmässä?*
- *Brändin rakentuminen sen varaan, että opiskelu nojautuu (MIT ja Harvard mallina) työpajatyöskentelyyn ja ratkaisukeskeisyyteen*
- *Valmistuminen ei saisi lykkääntyä opiskeluun liittyvän työn teon takia, pitäisi antaa opintopisteitä, kun oppimista on tapahtunut*

Toimenpide-ehdotuksia?

(2)

- *Yliopiston sisäinen organisaatio uusiksi, tiedekunnat haastetaan, turvataan syvälinen osaaminen silti...*
- *Kolmessa vuodessa puolet tiedosta vanhenee – pitää kehittää kompetensseja tiedon rinnalla, työroolien vaatimukset eivät muutu niin nopeasti*
- *Yritykset voisivat sponsoroida opiskelijan (jos olisi lukukausimaksut) ja osallistua koulutuksen sisällön kehittämiseen*
- *Lukukausimaksut, koulutusvienti*
- *Opettajille velvollisuus näyttää osaaminen viiden vuoden välein – opetus pysyy ajan tasalla*
- *Innovaatioasiamies –palvelut*
- *Yliopiston t&k-tulosten jatkokehitys ja kaupallistaminen*